מידות הראי"ה — ענוה

הנני הוא לשון ענוה וזריזותארש"י בראשית כב א.. כי העניו הוא זריז.

הענוה משלימה את הרצוקבע' חבש־פאר רמזים עין איה., ובזה היא הכלי היותר טוב לקבל כל ברכה,

הענוה מחזקת את הזכרוקגע' חבש־פאר דרוש ז. וע' עירובין נד. תענית ז. סוטה כא..

הענוה היא מחוברת עם השלמות הרוחנית, שכל מה שהאדם משיג יותר את העולם ואת החיים, את שכלולם הרוחני והחמרי, את הצרכים הרבים של הכלל ושל הפרט, אז הוא משיג את קוצר ידו, את עורון השגתו. את מעוט כוח רצונו להיטיב, והוא נשפל ברוחו, והוא תמיד הולך ומתעלה על־ידי חפצודתון, חפץ. – ע' ר"ח בן עקשיא רצה הקב"ה... ד' חפץ. חבש־פאר עין־איה. השכל והרצון ע"פ חפץ עליון. הגדול להתקרב ביותר אל הטוב המוחלטהע' אורות הקודש ח"ב עמ' תסו..

אי־אפשר להשיג השגה ברורה כי־אם על־ידי ענוהומסכת כלה פ"ג, תדא"ז ה ח, נתיבות עולם נתיב הענוה פ"ח.. אי־אפשר להיות זוכה לענוה כי־אם על־ידי דבקות אמתית בהקב"ה המוכשר לדבקות של אמת ראוי לו להרבות בלבישת תפיליזברכות ח. רמב"ם הלכות תפילין פ"ד הלכה כה., ואז יהיה באמת מלא ענוה.

כל־זמן שהענוה מביאה עצבון היא פסולה וכשהיא כשרה מוסיפה היא שמחהחערובין יג. תענית ז. סוטה כא. ישעיה כט יט., גבורה וכבוד פנימי.

לפעמים אין צריכים להתירא מגדלות, שהיא מרוממת את האדם לפעול גדולות, והענוה כולה מבוססת על גדלות קדושה כזאת.

מהזמן שסובלים בו ממחשבות והרגשות של גסות־הרוח, לוקחים כוח לנצח כל המידות הרעות שמיסוד השפלות, ולתן ברק חיים לשכל הטהור המזוקק. ומחברים אח"כ את מידת הענוה והשפלות וכל מעלותיה עם אותם היתרונות שנלקחו מתמצית הטוב שבטומאת הגאווה.

להתדבק הרבה בענוה, וכשיבא לו רעיון של גאווה או הרגשה גאותנית יקח את תמצית הטוב שלה לגבורה של קדושה. והפסולת ישליך בבחילה, ואז יוסיף ענוה על ענוה ויהיה תמיד בשמחה וטוב לב משתה תמידטע' משלי טו טו, סוף שו"ע או"ח. שמן הכל מקבל תמצית עדינה המתמצה מעומק המידות, דוגמת סחיטת ענבים להיות ליין ישמח לבב אנושיתהלים קד טו..

הענוה והשפלות האמיתית מוסיפה בריאות וכח, והדמיונית מחליאה ומעציבה. על־כן יבחר לו האדם מידת הענוה והשפלות בצורתה הבהירה למען יחזק ויאמץ וקוי ד' יחליפו כוחיאישעיה מ לא..